

Euskal Herriko Ahotsak
ahotsak.com

Jose Antonio Luzar Landeta Maasti
Aulesti, Bizkaia
(1943)

Aurkibidea



Biografia



Guraso biak Aulestikoak zituen. Maasti baserrikoa, hiru anaiatan erdikoa. 9 urte zituenean baseritik herrira joan ziren bizitzera, aita Ameriketara artzain joan ostean. Aulestin ibili zen eskolan eta Markina-Xemeinen gero, ajustadore ikasten. 1962an Jose Antonio ere Idahora joan zen, Grand View herrira eta Simplot konpainiarentzat aritu zen lanean: txerriak zaintzen lehenengo eta arrantxoko lanetan gero (hesiak ipini, kamioiarekin garraioan, erregadio-sistema ipintzen...), lau urte eta erdi guztira. Hell ´s Canyoneko presa egiten ere ibili zen, peoi, urtebete. 1967an amerikano egin zen. 1968an AEBetako armadak Vietnamgo gerrara eraman zuen eta zauritu egin zuten bertan. Gerratik bueltan kamioilaria izan zen, lehenengo Meridiameko garraio-enpresa batentzat eta ondoren bere kontura: Joe and Martin garraio-negozia ipini zuen, Martin Elexpurrekin batera, Goodingen. 1975ean Carla Dickerson amerikarrarekin ezkondu zen; hiru alaba izan zituzten elkarrekin. Goodingeko euskal etxean oso aktiboa izan da.

Zintak

AUL-030

- **Proiektua:** Lea Ibarreko Ahotsak
- **Elkarrizketatzailea(k):** Etxeberria, Idoia - Sapsootham, Itziar
- **Data:** 2025-09-15
- **Iraupena:** 79 min
- **Euskarria:** Bideo digitala
- **Kodifikatzailea:** Sapsootham, Itziar

Pasarteak

1. "Mahasti" baserriko semea

- **Erref:** AUL-030/002
- **Iraupena:** 0:01:37. **Hasi:** 00:00:39. **Bukatu:** 00:02:16
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa

Laburpena:

Aulestikoak ditu bi gurasoak. "Mahasti" deitzen diote, jaio zen baserriaren bezala. Hiru senidetatik erdikoa da bera. Eskolara Auslestira joan zen eta ondoren ajustadore edo doitzaille ofizioa ikasi zuen. Bederatzi urterekin baserriak kalera joan ziren bizitzera.

2. Aita 10 urtez Ameriketara lanean

- **Erref:** AUL-030/004
- **Iraupena:** 0:02:11. **Hasi:** 00:02:19. **Bukatu:** 00:04:30
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Diaspora » Lana diasporan » Artzainak eta kanperoak diasporan
- Diaspora » Euskaldunak diasporan » Euskal Herriarekin harremana

Laburpena:

<p>Bederatzi urte zituenean, aita Ameriketara (Idaho) joan zen artzain eta, bisitan bueltatzen bazen ere, ez zen Aulestira bizitzera bueltatu 1962. urtera arte. Urte berean Jose Antonio joan zen lanera Idahora.</p>

3. Txerriekin lanean arrantxoan

- **Erref:** AUL-030/006
- **Iraupena:** 0:03:10. **Hasi:** 00:04:33. **Bukatu:** 00:07:43
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Diaspora » Disporara bidaia » Diasporara bidaia
- Diaspora » Lana diasporan » Abeltzainak eta nekazariak diasporan

Laburpena:

<p>Jose Antonio Ameriketara joan zen modu librean, kontratu gabe, aita bertan zuelako lanean. Boisera heldu zen eta Simplot konpainiaren arrantxo batean hasi zen txerriekin lanean. Johny zuen izena ugazabak. Egiten zituen lanak aipatzen ditu.</p>

4. Hilabeteko txerrikumeak antzutu egiten dira

- **Erref:** AUL-030/007
- **Iraupena:** 0:02:52. **Hasi:** 00:07:43. **Bukatu:** 00:10:35
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Diaspora » Lana diasporan » Abeltzainak eta nekazariak diasporan

Laburpena:

<p>AEBn, arrantxoan, txerrikume arrak antzutu egiten zituzten, gehiago gizentzeko eta mantsoagoak izateko. Prozesua nolakoa zen kontatzen du.</p>

5. Aita eta anaia nagusia Ameriketara zituen

- **Erref:** AUL-030/009
- **Iraupena:** 0:02:04. **Hasi:** 00:10:50. **Bukatu:** 00:12:54
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Diaspora » Lana diasporan » Bestelako lanak diasporan
- Diaspora » Ohiturak eta bizimodua diasporan » Familia eta harremanak diasporan
- Diaspora » Lana diasporan » Abeltzainak eta nekazariak diasporan

Laburpena:

<p>Urtebete txerriekin lanean egon ostean, hesiak ipintzen eta arrantxoko kamioiarekin ibili zen lanean, Simplot konpainiarentzat. Anaia zaharrena ere Ameriketara joan zen lanera.</p>

6. 1967an Estatu Batuetako hiritar bihurtu zen

- **Erref:** AUL-030/011
- **Iraupena:** 0:01:27. **Hasi:** 00:13:04. **Bukatu:** 00:14:31
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Diaspora » Ohiturak eta bizimodua diasporan » Diasporako bizimodua
- Ohiturak eta bizimodua » Soldadutza

Laburpena:

<p>Aita Estatu Batuetan zuenez, berak ere hiritartasuna lortzeko paperak egin zituen eta horrela libratu zen Espainian soldadutza egitetik. Azterketa bat egin behar da hiritartasuna lortzeko.</p>

7. Urtegia eraikitzen Idahon

- **Erref:** AUL-030/013
- **Iraupena:** 0:02:10. **Hasi:** 00:14:37. **Bukatu:** 00:16:47
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Diaspora » Euskaldunak diasporan » Diasporatik itzulera
- Diaspora » Lana diasporan » Azpiegituretako lanak diasporan

Laburpena:

<p>Hell's Canyonen ibili zen lanean, urtegia eraikitzen. Langile asko zeuden bertan eta bost urte iraun zuten lanek. Jose Antonio urtebetez ibili zen, baina, aita gaixotu egin zenez, Euskal Herrira itzuli ziren biak.</p>

8. Zerrategian euskaldunik ez

- **Erref:** AUL-030/015
- **Iraupena:** 0:01:52. **Hasi:** 00:16:59. **Bukatu:** 00:18:51
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Diaspora » Lana diasporan » Azpiegituretako lanak diasporan
- Diaspora » Euskaldunak diasporan » Euskaldunak diasporan
- Diaspora » Lana diasporan » Ostalaritza lanak diasporan

Laburpena:

<p>Euskal Herritik bueltan Boisen jarri zen bizitzen euskaldun batzuek zuten Valentzia hotelean. Zerrategi batean lan egin zuen Emmett hirian baina azkar utzi zuen, euskaldunik ez zegoelako eta lana ez zitziolako gustatzen. Urtegian lanean egon zenean, bazegoen beste aulestiar bat ere.</p>

9. Kamioilari lanak Boisen

- **Erref:** AUL-030/017
- **Iraupena:** 0:02:45. **Hasi:** 00:19:11. **Bukatu:** 00:21:56
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Diaspora » Lana diasporan » Bestelako lanak diasporan
- Diaspora » Euskaldunak diasporan » Euskaldunak diasporan

Laburpena:

<p>Zerrategiko lana utzi eta kamioiarekin alpapa garraiatzen hasi zen Jose Antonio. Garraio-enpresaren jabea aurretik ezagutu zuen euskaldun bat zen. Bertan lanean egon zen bitartean, Valentzia hotelean bizi zen. Soldadu bezala joateko deitu zioten arte egon zen bertan lanean.</p>

10. Vietnamgo gerrarako deitu zuten

- **Erref:** AUL-030/018
- **Iraupena:** 0:02:47. **Hasi:** 00:21:56. **Bukatu:** 00:24:43
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

Laburpena:

1968ko gerrara joateko soldadu bezala deitu zuten eta Washingtonera eta Kaliforniara bidali zuten formakuntza militarra jasotzera. Handik Vietnamera bidali zuten

11. Vietnamgo gerrako oroitzapenak: segadak

- **Erref:** AUL-030/020
- **Iraupena:** 0:01:37. **Hasi:** 00:24:51. **Bukatu:** 00:26:28
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

Laburpena:

Vietnamgo gerran borrokan ibili zen. Esnatu eta etsaiak non egon ziren

gordeta topatzen saiatzen ziren. Gauetan segada egiten zuten. Errifleak, metrailadoreak, eskuzko-bonbak, minak... erabiltzen zituzten.

12. Vietnamgo gerrako oroitzapenak: hildakoak

- **Erref:** AUL-030/021
- **Iraupena:** 0:01:50. **Hasi:** 00:26:28. **Bukatu:** 00:28:18
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

Laburpena:

Vietnamen zegoela hogeit hamar hiltzen ikusi zituen. Etsai gehiago zendu ziren eta kamioietara igotzen zituzten gero zurla botatzeko. Beraiek ez bazituzten haiek hiltzen, haiek hilko zituztela kontatzen du. Hildako lagunak jasotzen saiatzen ziren.

13. Vietnamgo gerran zauritua

- **Erref:** AUL-030/023
- **Iraupena:** 0:03:47. **Hasi:** 00:29:09. **Bukatu:** 00:32:56
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

Laburpena:

Bonba baten metrailaz zauritu zen Jose Antonio Vietnamen. Ospitalera eraman zuten eta Euskal Herrira gutun bat bidali zuten, Jose Antonioren egoeraz azaltzen. 26 egun ospitalean eman zituen eta gerran borrokan jarraitu zuen.

14. Vietnamgo gerra: Cu Chi borroka-lekua

- **Erref:** AUL-030/024
- **Iraupena:** 0:01:23. **Hasi:** 00:32:56. **Bukatu:** 00:34:19
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

Laburpena:

"Cu Chi" izeneko lekuan borrokatu zuen Jose Antoniok Vietnamen.

15. Vietnamgo gerra: munizioa eta janaria gainean

- **Erref:** AUL-030/025
- **Iraupena:** 0:01:42. **Hasi:** 00:34:19. **Bukatu:** 00:36:01
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

Laburpena:

Vietnamgo gerran soldadu zegoela edozein lekutan egiten zuten lo, manta batekin. Bero asko egiten zuen baina maiz euria egiten zuen ere. Janaria beraiekin eramaten zuten. Sei egunetarako janaria eta munizioa eraman behar izaten zuten. Konpainiako kapitainak esaten zien nora joan behar zuten.

16. Vietnamgo gerran borroka luzeak

- **Erref:** AUL-030/026
- **Iraupena:** 0:02:41. **Hasi:** 00:36:01. **Bukatu:** 00:38:42
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

Laburpena:

Bi borroka gogor gogoratzen ditu Vietnamen. Bat gabeko hamarretan hasi eta hurrengo eguneko eguerdirarte iraun zuen. Etsaietako bateri aurpegia nola lehertu zitzaion kontatzen du.

17. Vietnamgo gerran borrokan: beldurra

- **Erref:** AUL-030/028
- **Iraupena:** 0:01:50. **Hasi:** 00:38:39. **Bukatu:** 00:40:29
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

Laburpena:

Zaurituak helikopteroan edo anbulantzian sartu eta borrokan jarraitzen zuten. Askotan pentsatu zuen hil egingo zela. Hasieran beldur handia izan zuen. Hamahiru hilabetez egon zen Vietnamgo gerran.

18. Vietnamgo gerratik aitaren hiletara

- **Erref:** AUL-030/030
- **Iraupena:** 0:02:36. **Hasi:** 00:40:33. **Bukatu:** 00:43:09
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

Laburpena:

Vietnamgo gerratik bueltatu zenean amesgaiztoak izaten zituen. Gerra bukatu baino pixka bat lehenago aita hil zen eta kapitainak Euskal Herrira bueltatzeko hilabeteko baimena eman zion. Gero Vietnamera bueltatu behar izan zen eta handik eta pare bat hilabetetara bukatu zen gerra.

19. Vietnamgo gerra: soldaduen fama txarra

- **Erref:** AUL-030/033
- **Iraupena:** 0:01:54. **Hasi:** 00:44:27. **Bukatu:** 00:46:21
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

Laburpena:

Vietnamgo gerratik bueltatu zenean, bertan egonda soldaduek fama txarra zuten. Gerran zegoela zibilak hiltzen zituzten soldaduak ikusi izan ditu.

20. Vietnamgo gerra: soldatutik sarjentu izatera

- **Erref:** AUL-030/034
- **Iraupena:** 0:03:58. **Hasi:** 00:46:21. **Bukatu:** 00:50:19
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):**Laburpena:**

Vietnamgo gerran sarjentu izatera heldu zen Jose Antonio. Azterketa bat pasa behar izan zuen. Borrokan, sarjentua lehenengo ilaran egon behar izaten zen. Behin lagun bat aurreratu zitzaion eta hil egin zen.

21. Vietnamgo gerra: esperientzia gogorra

- **Erref:** AUL-030/035
- **Iraupena:** 0:01:36. **Hasi:** 00:50:19. **Bukatu:** 00:51:55
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):**Laburpena:**

Hildakoen gorpuak helikopteroan batu eta gero Estatu Batuetara eramaten zituzten. Gerran zegoenean ez zuen negarrik egiten, baina orain hura gogoratzen duenean, bai. Ahal izanez gero, tiroetan huts egiten saiatzen zen.

22. Vietnamgo gerra: mila bala soldaduko

- **Erref:** AUL-030/036
- **Iraupena:** 0:00:52. **Hasi:** 00:51:55. **Bukatu:** 00:52:47
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):**Laburpena:**

Soldadu bakoitzak gainean 1000 bala eta granada batzuk eramaten zituen.

23. Gerratik bueltan, kamioilaria

- **Erref:** AUL-030/040
- **Iraupena:** 0:02:51. **Hasi:** 00:54:45. **Bukatu:** 00:57:36
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):**Laburpena:**

Vietnamgo gerrara joan aurretik Meridianen (Idaho) arrantxo bat erosi zuen beste bi lagunekin. Bere zatia saldu egin behar izan zuen eta gerratik bueltan lagun baten garraio-enpresan lanean hasi zen, alfalfa eta garia garraiatzen. 1974ean kamioi bat erosi zuen.

24. Jo & Martin enpresa sortu zuen

- **Erref:** AUL-030/041
- **Iraupena:** 0:02:04. **Hasi:** 00:57:36. **Bukatu:** 00:59:40
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):**Laburpena:**

Martin Elexpurrekin kamioi bat erosi zuen eta garraio lanetan hasi ziren. Gero beste sei kamioi erosi zituzten eta langileak kontratatu zituzten. Enpresak Jo & Martin izena du. 2020. urtean erretiratu zen.

25. Emazte amerikarra

- **Erref:** AUL-030/043
- **Iraupena:** 0:01:55. **Hasi:** 00:59:42. **Bukatu:** 01:01:37
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

Laburpena:

1974. urtean kamioia erosi eta Goodinegera joan zen bizitzera. Han ezagutu zuen emaztea izango zena eta 1975ean ezkondu ziren. Hiru alaba dituzte.

26. Goodinegko euskal klubaren sorrera

- **Erref:** AUL-030/044
- **Iraupena:** 0:02:48. **Hasi:** 01:01:37. **Bukatu:** 01:04:25
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

Laburpena:

Goodgineko euskal kluba sortu zuen Alberto Flores, Andres Lejardi eta Ramonekin batera. Piknikak, bazkariak, diru-bilketak... antolatzen zituzten. Euskal asko zeuden Goodginen. Goodgineko dantza-taldeko irakaslea Andres Lejardi izan zen urte askotan.

27. Boisen asko jolastu du pelotan

- **Erref:** AUL-030/045
- **Iraupena:** 0:01:47. **Hasi:** 01:04:25. **Bukatu:** 01:06:12
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

Laburpena:

Txingetan ibiltzen ziren Goodginen hasiera batean. Pilotan Boisen jolastu izan du, baina Goodgingen ez. Lehenengo Jaialdi antolatu zenean, bigarren gelditu zen.

28. Ingelesa nola ikasi zuen

- **Erref:** AUL-030/048
- **Iraupena:** 0:11:42. **Hasi:** 01:07:18. **Bukatu:** 01:19:00
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

Laburpena:

Kalean ikasi zuen ingelesez, ez zen eskolara joan. Kamioian hasi zenean lanean ikasi zuen ingelesez eta gero emaztea ezagututakoan. Asko irakurri izan du eta horrek ere balio izan zion ingelesa ikasteko. Batzuk ez dute inoiz ondo ikasi ingelesez hitz egiten, nahiz eta amerikarrekin ezkondu.

29. Musean jokatzen euskal etxean

- **Erref:** AUL-030/050
- **Iraupena:** 0:02:24. **Hasi:** 01:10:22. **Bukatu:** 01:12:46
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

Laburpena:

Musean jokatzeko du Jose Antoniok. Txapelketetan parte hartu du Goodingeko eta Boiseko euskal etxeen izenean. Bere mus-laguna Santanderrekoa zen. Museko keinuak zeintzuk diren azaltzen ditu.

30. Vietnamgo gerrako dominak

- **Erref:** AUL-030/052
- **Iraupena:** 0:00:45. **Hasi:** 01:13:14. **Bukatu:** 01:13:59
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

Laburpena:

Vietnamgo gerran egoteagatik "Purple Heart" eta beste horrelako 3 edo 4 domina jaso ditu.

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.

2026-04-22

CC-by-sa | Ahotsak.eus

Badihardugu Euskara Elkartea

Markeskua Jauregia, 20600 Eibar

943121775 - ahotsak@ahotsak.com